AMMATTIKORKEAKOULU
University of Applied Sciences
www.laurea.fi

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version: Meristö, T. (2019) Mega- ja negawatteja - Koskipeikkojen energiakirja. Futura 38:3, 84.

This is self-archived version of the original article (Final draft)

Kirja-arvostelu

kirj. KTT, yliopettaja **Tarja Meristö**, FuturesLab CoFi Laurea

Mega ja negawatteja – Koskipeikkojen energiakirja, 2019.

Kirjan kirjoittajat Pekka Kauppi, Jyrki Kettunen, Yrjö Laiho, Heikki Smolander, Esa Tommila ja Jouni Luotonen.

Ilmastomuutos edellyttää merkittäviä toimia tulevaisuuden haasteisiin vastaamiseksi. Paras aika olisi ollut 20 vuotta sitten, toiseksi paras aika on nyt. Suomenkin energiajärjestelmää pitäisi ilmastohaasteiden vuoksi uudistaa, mutta kansallista energiajärjestelmää pitkällä aikavälillä ei taida suunnitella kukaan. Yhteiskunnassa luotetaan siihen, että markkinoilla toimivat yritykset hoitavat asian.

Professori Jyrki Kettunen, tekniikan tohtori Yrjö Laiho, professori Pekka Kauppi, dosentti Heikki Smolander, ympäristöneuvos Esa Tommila ja toimittaja Jouni Luotonen ovat julkaisseet energiakirjan, joka käsittelee Suomen nykyisen energiajärjestelmän taustaa ja energiaan liittyviä haasteita ja tulevaisuuden kansallisia menestymismahdollisuuksia.

Kirjoittajilla on vuosikymmenten kokemus energia- ja ympäristökysymyksistä tutkijoina, suunnittelijoina ja toimijoina. Heille kaikille ovat tuttuja vesivoimaan liittyvät kosket, sillä he kaikki kuuluvat myös melontaa ja koskenlaskua harrastavaan Koskipeikkojen ryhmään, joka kirjan on myös julkaissut. Kirjan upeat valokuvat ovat pääasiassa Yrjö Laihon ottamia. Kirja on hyvin toimitettu ja helppolukuinen. Asiatekstiä keventävät sattumukset ja kaskut matkan varrelta.

Kirjoittajat tuovat kirjassa esille monia pulmakohtia, joita Suomessa on energia-alalla ilmennyt vuosien mittaan. Yritykset ovat ottaneet ilmastomuutoksen ja ympäristöhaasteet jo varhain mukaan strategioihinsa, mutta yhteiskunnan puolella asiaan on herätty vasta äskettäin eikä aina ole osattu arvioida pidemmän ja lyhyemmän aikavälin vaikutuksia oikein. Esimerkiksi valtiovalta on toteuttanut metsään liittyvää, jatkuvasti muuttuvaa ohjeistusta, jonka vaikutukset ovat usein olleet tavoitteiden vastaisia. Metsäteollisuus kantaa osaltaan suurta energiavastuuta ja se on joutunut integroitumaan energiantuottajien ja kuntien suuntaan, vaikka yhtiöiden keskinäiset allianssit ovat olleet pitkään menestyksekkäitä.

Energian ympäristöhaasteet ovat kirjoittajien mukaan edenneet niin, että yritykset rakentavat niistä kilpailuetua, mutta edunvalvontaorganisaatiot vastustavat. Erilaisten energiaratkaisujen keskinäisen vertailun työkalut ovat olemassa, mutta niitä ei ilmeisesti haluta käyttää siinä pelossa, että oma vaihtoehto osoittautuukin kehnoksi.

Kirjan mukaan tulevaisuudessa Suomen ei kannata tavoitella ns. mallioppilaan roolia, vaan panostaa edelleen korkeatasoiseen energiatekniikkaan, jonka kansainvälinen vaikutus on monikertainen verrattuna Suomen sisäisiin energiaratkaisuihin. Esimerkiksi aurinkosähköä kannattaa tuottaa siellä, missä paistetta on tasaisesti ja tuulienergiaa vastaavasti hyvän ja tasaisen tuulen alueella. Sähköä voi siirtää edullisesti maasta toiseen.

Kirjoittajien mielestä Suomen kansallinen erityismahdollisuus liittyy selluteollisuuteen. Jos nyt vanhenevat runsaat kymmenen sellutehdasta korvataan neljällä uudella, nuo modernit tehtaat tuottavat sellun ohella sähköä lähes yhtä paljon kuin Olkiluoto III. Ratkaisu edellyttää

metsäteollisuusyritysten alliansseja menneiden vuosikymmenten tapaan, ja investoinnit voi jaksottaa kymmenelle vuodelle.